

Raport
Pełnomocnika Dyrektora
ds. otwartego dostępu do wiedzy
z działań przeprowadzonych w roku 2025

Styczeń 2026 r.

Niniejszy raport dotyczy podsumowania działań związanych z wprowadzeniem w Instytucie polityki otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych. Potrzeba opracowania raportu wynika z dokumentu pt. Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce oraz opublikowanej w 2022 roku Polityki Naukowej Państwa¹, jak również Polityki otwartego dostępu do danych badawczych finansowanych ze środków publicznych wydanej w 2025².

OTWARTY DOSTĘP W PUBLIKACJACH NAUKOWYCH

Instytut Techniki Górniczej KOMAG od szeregu lat prowadzi systematyczne działania na rzecz jak najszerzego upowszechniania wiedzy. Realizując zadania wytyczone przez znowelizowaną Politykę otwartego dostępu Instytutu zatwierdzoną zarządzeniem Dyrektora nr 26/2021³ celem Instytutu jest aby wyniki badań, które finansowane są poprzez granty i programy były udostępnione w formie publikacji zamieszczonych w repozytoriach otwartych, czasopismach otwartych albo w czasopismach hybrydowych.

Wszystkie opracowania wydane w 2025 roku umieszczono w **otwartym dostępie**. Przez otwarty dostęp należy rozumieć (*Open Access*) bezpłatny dostęp do pełnych treści recenzowanych publikacji naukowych w publicznym Internecie bez barier prawnych i technicznych i konieczności logowania.

W 2025 roku pracownicy ITG KOMAG byli autorami/współautorami względnie redaktorami naukowymi **57** publikacji⁴. Obejmowały one:

- publikacje w czasopismach z wykazu Ministra Nauki	31
- rozdziały w monografiach z wykazu Ministra Nauki	13
- monografie autorskie ujęte w wykazie Ministra Nauki	8
- publikacje nieujęte w wykazie Ministra Nauki	5

Strukturę rodzajową opracowań przedstawia Rys 1⁵.

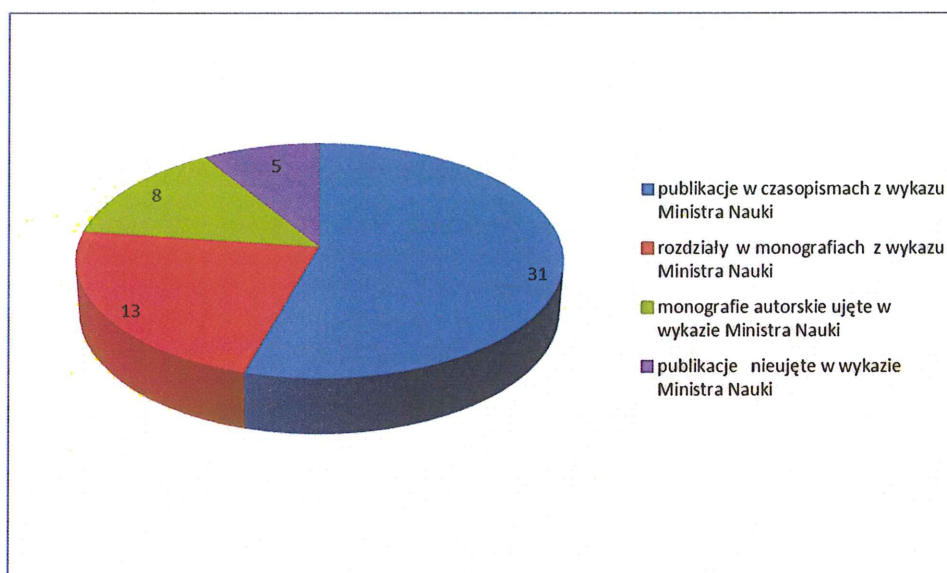
¹ Polityka Naukowa Państwa. Ministerstwo Edukacji i Nauki, Warszawa 2022

² Polityka otwartego dostępu do danych badawczych finansowanych ze środków publicznych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Warszawa, lipiec 2025

³ Zastąpione Zarządzeniem nr 3 z 17 stycznia 2025 roku

⁴ Stan na 20.01.2026

⁵ Klasyfikacja publikacji zgodna z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej.

Rys 1. Publikacje pracowników Instytutu w 2025 roku

Artykuły publikowano w następujących dyscyplinach:

- automatyka, elektronika i elektrotechnika,
- inżynieria mechaniczna,
- inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka,
- inżynieria materiałowa,
- nauki o zarządzaniu i jakości.

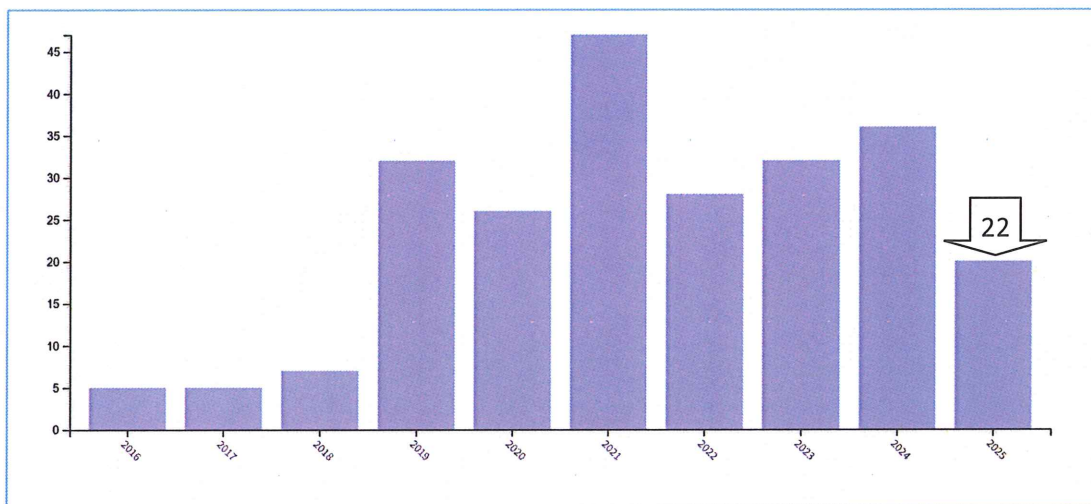
Nadrzędnym celem polityki Instytutu jest aby większość publikacji naukowych była dostępna w bazach danych literatury naukowej na platformach agregujących zasoby z różnych dziedzin względnie w ogólnodostępnych repozytoriach.

ZINTEGROWANE BAZY DANYCH LITERATURY NAUKOWEJ

W odniesieniu do wieloletniego dorobku publikacyjnego Instytutu przeprowadzono zbiorcze analizy w oparciu o dane zawarte w dwóch bazach: **Web of Science** i **Scopus**. Bazy te mają wiele wspólnych cech ale i różnic - Web of Science pozwala na przeszukiwanie prac aż do 1900 roku, natomiast Scopus obejmuje materiały bardziej współczesne. Ponieważ obie bazy wykazują pewne różnice, analizę za 2025 rok wygenerowano i przedstawiono dla obu baz.

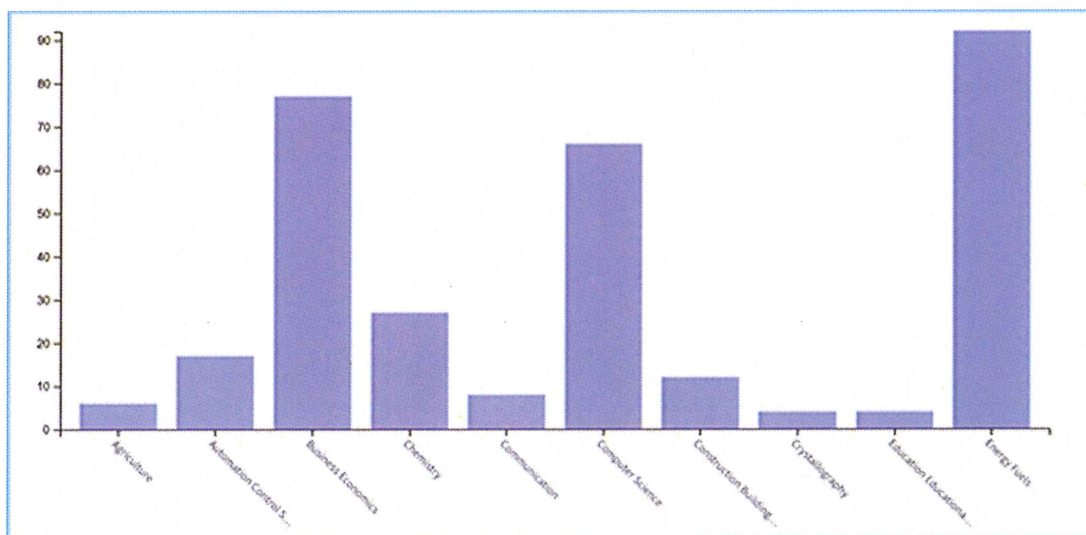
Web of Science

Baza Web of Science uwzględnia - 284⁶ publikacje autorstwa pracowników Instytutu KOMAG wydanych w latach 1996-2025 (stan na styczeń 2026) oraz prezentuje aktywność publikacyjną w roku 2025 - Rys 2.

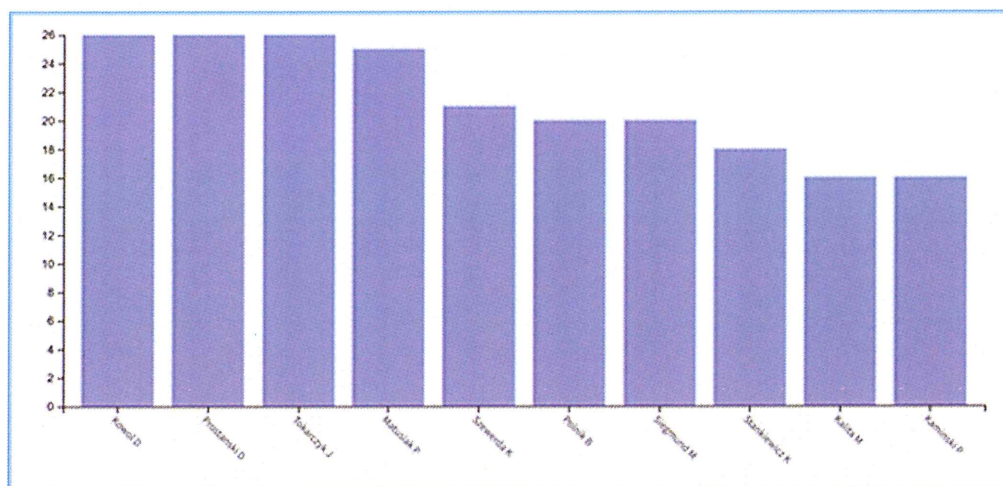
Rys 2. Publikacje Instytutu wg bazy Web of Science - dynamika (lata 2016-2025)

Obszary tematyczne publikacji Instytutu w bazie Web of Science oraz czołowych autorów zaprezentowano na wykresach 3 i 4.

Rys 3. Tematyka publikacji Instytutu wg bazy Web of Science - dynamika (lata 2016-2025)

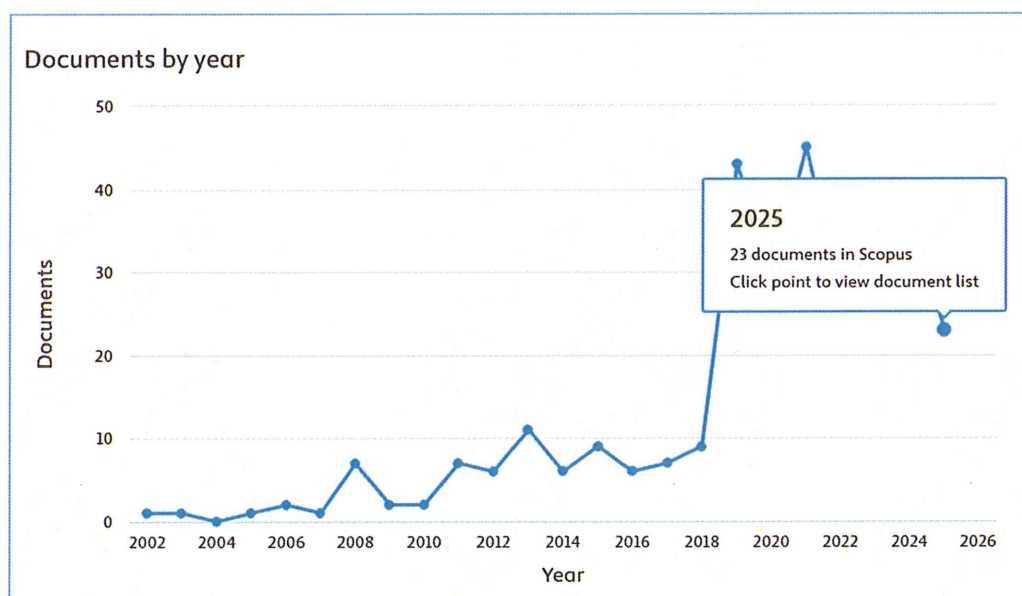
⁶ W analizach uwzględniono różne formy zapisu nazwy Instytutu zmieniające się na przestrzeni 60 lat.

Rys 4. Ranking publikacji pracowników Instytutu wg bazy Web of Science - dynamika (lata 2016-2025)

Scopus

Analiza bazy **Scopus** wykazała, że aktywność publikacyjna Instytutu wyraża się liczbą 325 ⁷ dokumentów, co przedstawia Rys 5.

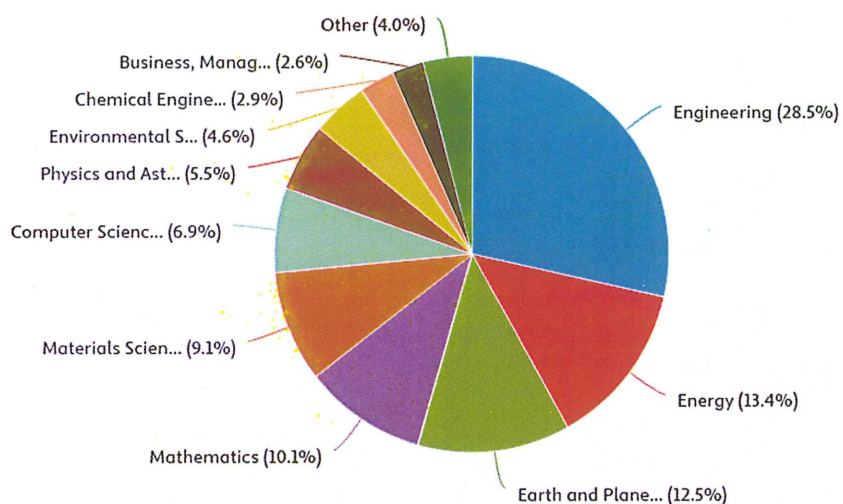

Rys 5. Publikacje Instytutu wg bazy Scopus - dynamika (lata 2002-2025)

Obszary tematyczne publikacji Instytutu zaprezentowano na wykresie 4, a ranking wiodących czasopism, w których publikowano na wykresie 5. Natomiast ranking pracowników Instytutu i autorów publikacji prezentuje wykres 6.

⁷ analiza obejmuje lata 1995-2025

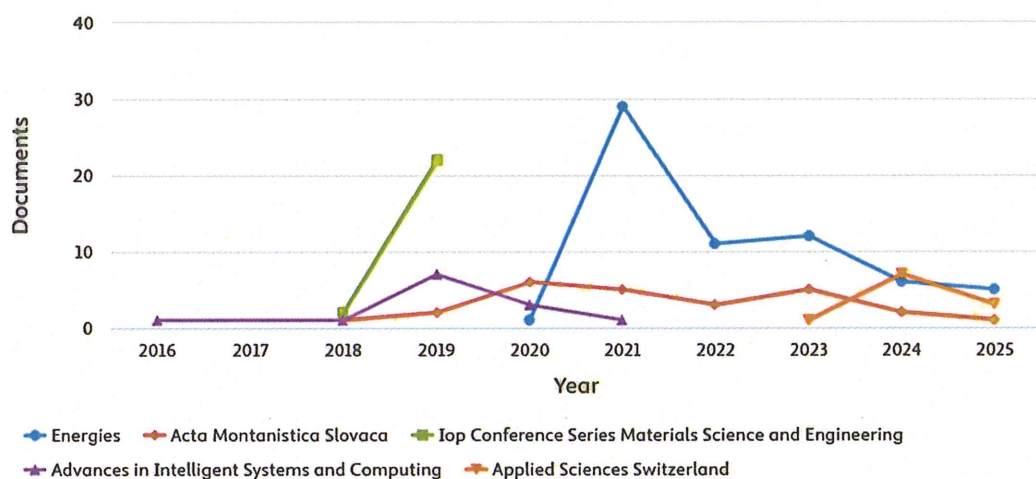
Documents by subject area

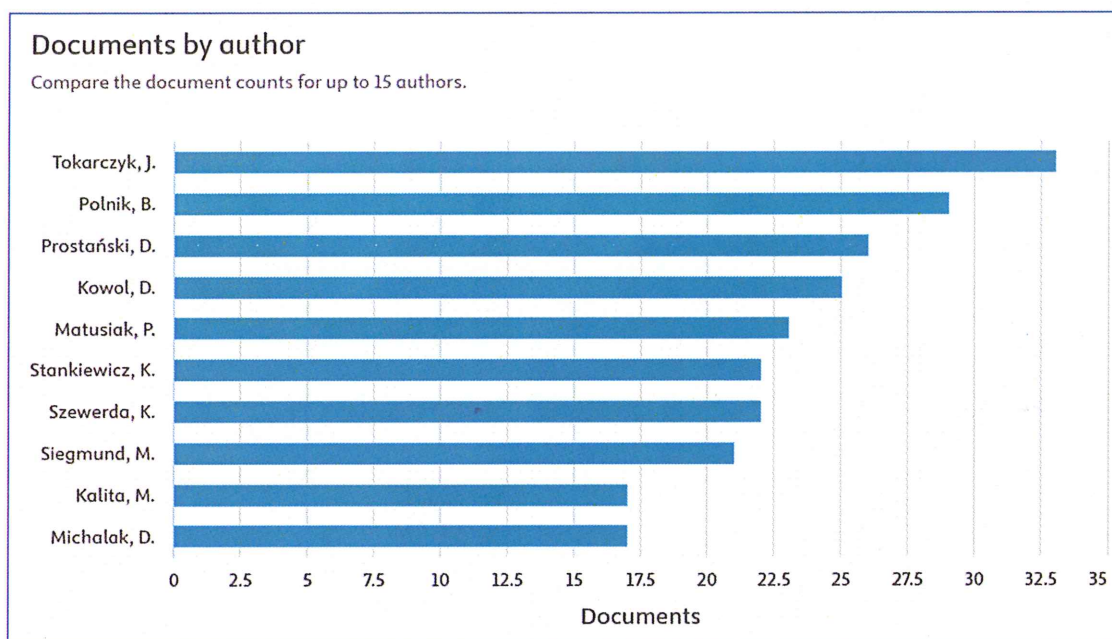
Rys 6. Zakres tematyczny publikacji Instytutu (wg bazy Scopus)

Documents per year by source

Compare the document counts for up to 10 sources.

[Compare sources and view CiteScore, SJR, and SNIP data](#)

Rys 7. Ranking czasopism w publikacjach Instytutu (wg bazy Scopus)

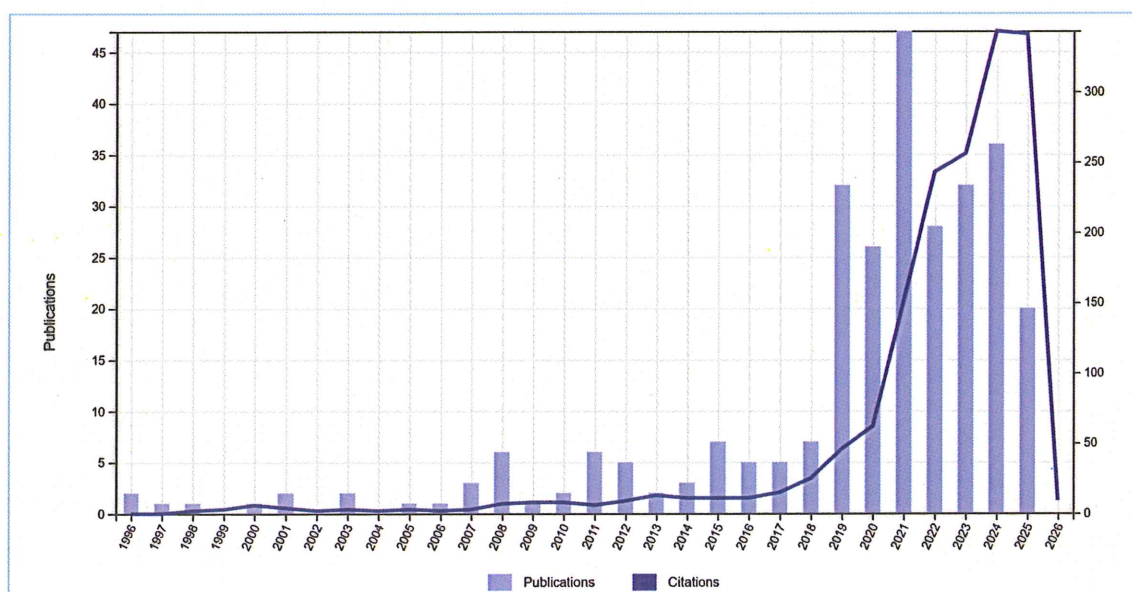
Rys 8. Ranking pracowników w publikacjach Instytutu (wg bazy Scopus)

CYTOWANIA

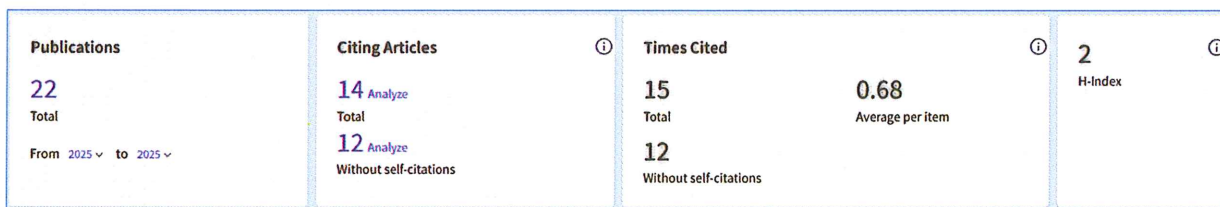
Rangę Instytutu wyznaczają cytowania (artykułów autorstwa pracowników KOMAG, które odwoływane są do wskaźników bibliograficznych, takich jak indeks Hirscha w odniesieniu do całego Instytutu.

Baza Web of Science

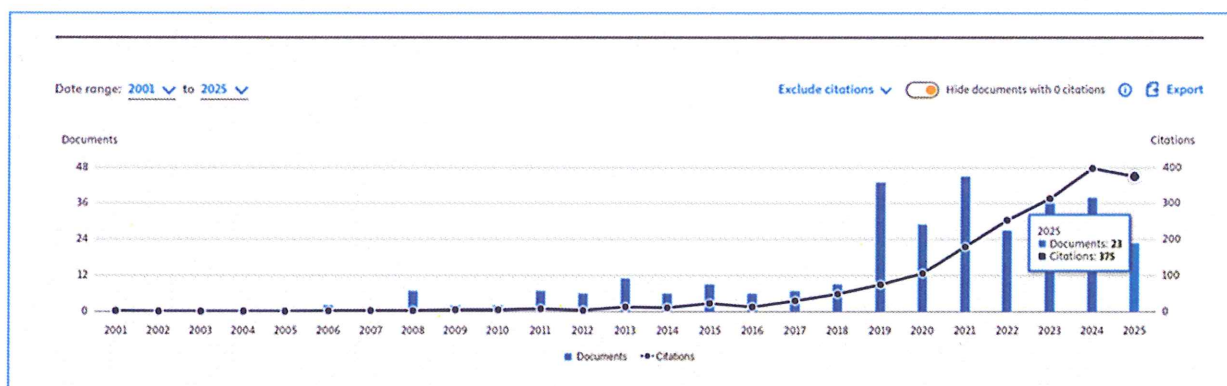
W przypadku bazy Web of Science dane o cytowaniach i indeksie Hirscha dla całego Instytutu ujęto na poniższym wykresie oraz w dwóch tabelach (Rys. 9)⁸.

Rys 9. Cytowania publikacji na przestrzeni lat (1996-2025) autorstwa pracowników KOMAG ujęte w Web of Science wyrażone indeksem Hirscha (h- index-15 - zmiana w stosunku do roku 2024)

⁸ Wygenerowano na podstawie Web of Science

Zbioreczo - lata 1996-2025Analiza roku 2025Baza Scopus

W przypadku bazy Scopus dane o cytowaniach i indeksie Hirscha zaprezentowano na Rys. 10.

Rys 10. Cytowania publikacji na przestrzeni lata 2001-2025 autorstwa pracowników KOMAG ujęte w bazie Scopus wyrażone indeksem Hirscha (h-index -21)

Baza Scopus wykazuje, iż w latach 2001-2025 258 publikacji było cytowane 1872 razy, co implikowało zbiorczy indeks Hischa dla instytutu 21.

UPOWSZECHNIANIE OTWARTEGO DOSTĘPU DO PUBLIKACJI I WYNIKÓW BADAŃ NAUKOWYCH

Wydawnictwo Instytutu przyjmuje tzw. drogę złotą publikacji artykułów i monografii, a zatem upowszechnia teksty recenzowane i zredagowane, z zarejestrowanym numerem DOI lub ISBN. Instytut również sukcesywnie otwiera zasoby zgromadzone we własnym repozytorium cyfrowym.

W 2025 roku realizowano działania związane z zagwarantowaniem ochrony prawnej rezultatów prac twórczych przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad dotyczących etyki publikowania, ujętych w wytycznych organizacji Committee on Publication Ethics (COPE). W odpowiednich kolekcjach na podstronach witryny internetowej Instytutu zainteresowani mają możliwość upowszechniania w otwartym dostępie swoich publikacji.

W 2025 roku Instytut KOMAG realizował działania związane z udostępnianiem na zasadach Open Access szeregu publikacji naukowych. Dostęp do zasobów Wydawnictwa Instytutu możliwy jest poprzez:

- stronę <https://komag.eu/wydawnictwa>,
- repozytorium instytucjonalne w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej,
- Platformę Otwartej Nauki.

W 2025 roku Instytut KOMAG kontynuował wydawanie anglojęzycznego czasopisma MINING MACHINES. Formuła wydawnicza ma na celu umiędzynarodowienie i poprawę parametrów cytowalności czasopisma. Artykuły naukowe w języku angielskim są bardziej widoczne na międzynarodowych platformach naukowych, w bazach danych i indeksach, co z kolei przekłada się na wzrost zainteresowania badaczy z całego świata.

Członkowie Rady Programowej czasopisma z zagraniczną afiliacją stanowią 75% całego składu i są gwarancją, że periodyk stosuje się do międzynarodowych norm metodycznych i merytorycznych. Międzynarodowa Rada umożliwia nawiązywanie kontaktów z zagranicą i przyczynia się do wzrostu prestiżu czasopisma. Od 2025 roku czasopismo MINING MACHINES wydawane jest jako rocznik.

Obecnie MINING MACHINES indeksowane jest w zewnętrznych bazach danych:

- BazTech - by Google Scholar, and World Wide Science,
- Arianta – independent Polish Scientific and Professional Electronic Journals database,
- CEON and InfoNa,
- PBN,
- IC Journal Master List - po ocenie i analizie numerów czasopisma za rok 2024 eksperci utrzymali wartość wskaźnika oceny Index Copernicus Value, na wartości **ICV 2024=100.00**,
- DOAJ,
- ROAD,
- EBSCO.

Dodatkowo pełnotekstowe artykuły (pdf) kwartalnika MINING MACHINES dostępne są także na stronach:

<http://baztech.icm.edu.pl/> - nadzorowanej przez ICM UW.

<https://journals.indexcopernicus.com/search/journal/issue?issueId=all&journalId=1070>

<https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/publication/902432/edition/866662/content>

MINING MACHINES umieszczony jest w bazie Directory of Open Access DOAJ. Baza ta, tworzona przez szwedzki Lund University, zawiera spis międzynarodowych, recenzowanych czasopism naukowych, do których dostęp jest darmowy. Baza zawiera linki do stron czasopism, abstrakty lub pełne artykuły naukowe. Wdrożenie ww. identyfikatorów pozwoliło włączyć czasopismo w szeroki obieg treści naukowych. Pozwala łączyć zawartość czasopisma z bazami danych.

W roku 2025 w czasopiśmie Mining Machines zamieszczono 22 artykuły.

Szacunkowe robocze analizy wskazują, że kwartalnik MINING MACHINES na koniec 2025 roku osiągnął index Hirscha - 5.

Poza regularnie wydawanym czasopismem Min. Mach. w 2025 roku w otwartym dostępie Instytut opublikował monografie naukowe:

w ramach Serii wydawniczej Prace Naukowe - Monografie KOMAG

Monografię nr 59 – **Wpływ systemu balansowania na trwałość i bezpieczeństwo pracy baterii ogniw litowych w wybranym układzie zasilania maszyny górniczej**. Autorzy Wojciech Kurpiel, Bogdan Miedziński, Bartosz Polnik. Monografia poświęcona jest problematyce niezawodnej i bezpiecznej pracy urządzeń górniczych w przypadku ich zasilania z baterii litowo-żelazowo-fosforanowej. Analizuje i ocenia poziom zagrożeń dla baterii wykorzystujących wybrane ogniwa litowo-żelazowo-fosforanowe (LiFePO_4) w przemyśle węglowym. Prezentuje krytyczną analizę literatury stosowanych na świecie rozwiązań układów balansowania (BMS) ogniw litowych. ISBN 978-83-65593-41-2

Monografię nr 60 - **Algorytm trasowania sieci sensorycznych z zastosowaniem inteligencji roju**. Autorzy Jerzy Jagoda, Mariusz Hetmańczyk, Krzysztof Stankiewicz. Monografia prezentuje istotne zagadnienia związane z działalnością badawczo-naukową Instytutu. Publikacja stanowi istotny wkład w rozwój nowoczesnych technologii monitoringu oraz automatyzacji w przemyśle wydobywczym, tworząc solidną podstawę do dalszych badań i wdrożeń. Umożliwia ona transfer wiedzy do środowisk naukowych i przemysłowych, sprzyjając rozwojowi technologii oraz ich praktycznemu zastosowaniu w przemyśle. ISBN 978-83-65593-52-8. *Publikacja finansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą Wektory Nauki*

Monografię nr 61 - **Eksperymentalna i numeryczna analiza odpajania skał z użyciem kotew**. Autorzy: Michał Siegmund, Józef Jonak, Krzysztof Tomiczek. Monografia poświęcona jest opracowaniu i weryfikacji alternatywnej metody urabiania skał, przeznaczonej do zastosowań w warunkach geologiczno-górniczych, w których stosowanie klasycznych technologii mechanicznych lub strzałowych jest ograniczone ze względów bezpieczeństwa, środowiskowych lub konstrukcyjnych. Zaproponowana metoda polega na kontrolowanym odpajaniu skał od calizny poprzez wyrywanie kotew podcinających, stanowiących adaptację rozwiązań znanych z technik kotwienia w konstrukcjach betonowych. W publikacji przedstawiono podstawy teoretyczne mechanizmu zniszczenia ośrodka skalnego w procesie wyrywania kotew oraz przeanalizowano istniejące modele nośności kotew. ISBN 978-83-65593-51-1. *Publikacja finansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą Wektory Nauki*

w ramach - Serii wydawniczej Innowacyjne Techniki i Technologie Mechanizacyjne

Monografię - **Fire Risk Management and Emergency Response in Mining Operations (Zarządzanie ryzykiem pożarowym i reagowanie w sytuacjach awaryjnych w działalności górniczej)** Autorzy Serhii Minieiev, Roman Dychkovskyi, Dariusz Prostański, Vladyslav Ryskykh. Monografia stanowi kompleksową analizę zagrożeń pożarowych, które pozostają jednymi z najpoważniejszych wyzwań bezpieczeństwa w górnictwie odkrywkowym i podziemnym. Złożone procesy technologiczne, materiały palne i zamknięte przestrzenie znacznie zwiększają prawdopodobieństwo i skalę pożarów. W pracy analizowane są mechanizmy powstawania zagrożenia pożarowego, wskaźniki diagnostyczne oraz scenariusze rozprzestrzeniania się pożaru, specyficzne dla działalności górniczej, integrując czynniki inżynieryjne, organizacyjne i środowiskowe. Przedstawiono ustrukturyzowaną metodologię oceny ryzyka pożarowego, łączącą modelowanie probabilistyczne, analizę termodynamiczną i ranking zagrożeń w celu identyfikacji stref ryzyka o wysokim priorytecie oraz wrażliwych komponentów systemu.

Monografię - **Montáž v strojárskom priemysle-1 (Proces montázu w przemyśle maszynowym cz.1)** Autorzy Štefan Václav, Albert Mareš, Witold Biały, Katarína Senderská. Monografia porusza zagadnienia związane z montażem, jego podstawowymi pojęciami, strukturą, a także elementami wyposażenia technicznego i organizacją całego procesu. Tematyka montażu jest niezwykle szeroka i obejmuje wiele aspektów, w tym technologie produkcyjne, logistykę, ergonomię, automatyzację, a także systemy zarządzania jakością. ISBN 978-83-65593-44-3

Monografię - **Montáž v strojárskom priemysle-2 (Proces montázu w przemyśle maszynowym cz.2)** Autorzy Štefan Václav, Albert Mareš, Witold Biały. Monografia stanowi uzupełnieniem poprzedniej publikacji „Montáž w przemyśle maszynowym”. Poszerza podstawową wiedzę z zakresu montażu o inne obszary tematyczne, które nie zostały poruszone w poprzednim opracowaniu, a mianowicie: metody wyznaczania czasu montażu, obwody wymiarowe, elastyczność, automatyzację, robotyzację, oraz urządzenia do zaopatrzenia i magazynowania. ISBN 978-83-65593-49-8.

w ramach - Serii wydawniczej Maszyny i Urządzenia

Monografię – **Basics of Mechatronics (Podstawy Mechatroniki)** . Autorzy Ľubica Miková, Peter Košťál, Dariusz Prostański, Vanessa Prajová. Anglojęzyczna monografia prezentuje zagadnienia związane z interdyscyplinarnymi dziedzinami inżynierii, które integrują mechanikę, elektronikę, automatykę oraz informatykę w jeden spójny system. Takie podejście umożliwia tworzenie inteligentnych rozwiązań technicznych, niemożliwych do osiągnięcia przy zastosowaniu klasycznych, rozdzielnych metod projektowania. ISBN 978-83-65593-46-7.

Monografię **Základy Mechatroniky (Podstawy Mechatroniki)** .Autorzy Peter Košťál, Vanessa Prajová, Witold Biały, Miriam Matúšová. Monografia wydana w języku słowackim poświęcona jest systemom mechatronicznym synergistycznie łączących informatykę, elektrotechnikę i inżynierię mechaniczną. ISBN 978-83-65593-47-4

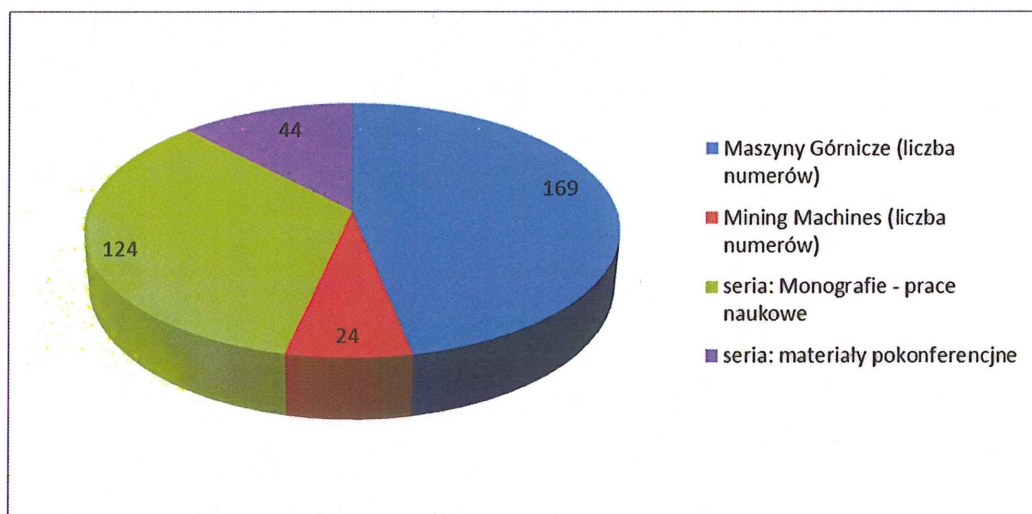
Monografię pokonferencyjną **KOMEKO 2025 Przemysł Przyjazny dla Środowiska** o charakterze pracy zbiorowej omawiającej całe spektrum zagadnień związanych z czystym pozyskiwaniem kopaliny w wyniku procesu wzbogacania, w tym zastosowanie nowoczesnych maszyn i urządzeń wspierających proces przeróbczy. Publikacja koncentruje się na zagadnieniach związanych z transformacją przemysłu górniczego, odnawialnymi źródłami energii oraz gospodarką obiegu zamkniętego. „Twarde” górnictwo, dotychczas dominujące, ustępuje miejsca problematyce prośrodowiskowej i nowoczesnym technologiom wspierającym zrównoważony rozwój. ISBN 978-83-65593-48-1

ZADANIA ORGANIZACYJNE I TECHNICZNE W 2025 ROKU

W 2025 roku realizowano zadania techniczno-organizacyjne mające na celu zwiększenie dostępności do zasobów publikacyjnych:

- Kontynuowano współpracę ze Śląską Biblioteką Cyfrową (Silesian Digital Liberty). Po zawarciu obustronnej Umowy KOMAG uczestniczy w projekcie dotyczącym prezentacji w Internecie kulturowego dziedzictwa Śląska w jego historycznej i współczesnej różnorodności, publikowaniu naukowego dorobku regionu oraz wspierania działalności dydaktycznej i edukacyjnej. ŚBC jest włączona w krajowy system bibliotek cyfrowych, a opisy publikacji ŚBC są indeksowane i dostępne przez globalne wyszukiwarki internetowe. Od 2022 roku KOMAG administruje własnym cyfrowym zasobem; czyli tzw. kolekcją instytucjonalną.

- W 2025 roku zasoby Śląskiej Biblioteki Cyfrowej zostały wzbogacone o skany archiwalnego czasopisma „Maszyny Górnicze” wydawanego w latach 1983-2004. Skanowanie i umieszczanie zasobów w zbiorach SBC realizowane było w ramach projektu "Śląskie Digitalium. Digitalizacja i Udostępnianie Zasobów Instytucji Kultury Województwa Śląskiego" współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020. W programie uczestniczył także Instytut KOMAG Dzięki Programowi zasoby Śląskiej Biblioteki Cyfrowej zostały uzupełnione o skany monografii oraz czasopism wydanych przez KOMAG. Rys. 11 przedstawia strukturę ilościową i rodzajową zarchiwizowanych w SBC zasobów wydanych w minionych latach przez Instytut.

Rys. 11 Struktura ilościowa i rodzajowa zarchiwizowanych w SBC zasobów

- Od sierpnia 2025 roku na stronie Wydawnictwa KOMAG w Repozytorium sukcesywnie udostępniano cyfrowe wersje katalogów firmowych oraz poradników opracowanych w latach 1955–1989 przez ZKMPW i CMG KOMAG, zdigitalizowanych przez Bibliotekę Główną AGH w ramach projektu: **BIBL/SP/0037/2023/1**. Publikacje te mają istotne znaczenie historyczne i naukowe, szczególnie dla badaczy dziejów górnictwa, techniki górniczej oraz informacji naukowo-technicznej. W repozytorium zamieszczono 110 zdigitalizowanych poradników.
- Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Warszawskim w zakresie biblioteki cyfrowej, zwaną dalej Platformą Internetową ICM. Analiza zasobów wskazuje, iż w otwartych dostępie ujęto 456 pozycji
- Zakończono prace związane z wdrożeniem systemu zarządzania procesem wydawniczym. W pierwszej kolejności komputerowe wspomaganie objęło kwartalnik MINING MACHINES. Platformę zarządzania procesem wydawniczym utworzono w oparciu o system OJS i udostępniono pod adresem: <https://wydawnictwa.komag.eu/>.
- Realizowano zadania wynikające z przyznanych projektów w ramach programu „Wektory Nauki - "Monografie naukowe"", w ramach Konkursu ogłoszonego w dniu 13 czerwca 2025 r. przez Ministra Nauki i Szkolnictwa, ustanowionego na podstawie art. 376 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.),

PLANY NA ROK 2026

- Kontynuacja zadań w zakresie rozwoju Bazy Wiedzy - dopracowanie szczegółowych procedur oraz rozszerzenie funkcjonalności związanych z procesem ewaluacji dorobku naukowego.

2. Prowadzenie szkoleń z zakresu gromadzenia danych publikacyjnych i ich weryfikacji pod względem ewaluacji.
3. Kontynuacja programu publikacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem czasopism wysoko punktowanych.
4. Kontynuacja współpracy ze Śląską Biblioteką Cyfrową w ramach tworzenia kolekcji instytucjonalnej i stopniowe wprowadzanie do ŚBC zarówno archiwalnych zasobów Instytutu jak i aktualnych zbiorów oraz współpraca z Centrum Otwartej Nauki, ICM UW.
5. Rozeznanie możliwości wykorzystania kolejnych platform publikacyjnych monografii i publikacji pokonferencyjnych.
6. Digitalizacja wybranych publikacji monograficznych umieszczonych w zbiorach Wydawnictwa.
7. Bieżące śledzenie aktualnych wymagań w zakresie polityki otwartego dostępu.

Opracowała
Pełnomocnik Dyrektora
ds. otwartego dostępu do wiedzy (PSOD)

mgr inż. Romana Zajac

Zatwierdził
Dyrektor Instytutu

dr hab. inż. Dariusz Prostański
prof. ITG KOMAG